

(Вечерње новости, 28.12.2012)

Београд – Академик и писац Добрица Ћосић упутио је писмо студентима ван земље, на њихов захтев, и позива их да се врате у отаџбину.

Претпостављам да ви очекујете од мене истину о стању српског народа данас и визију његове будућности. Желим одмах да вам кажем: нисам спокојан што ћу вам изговорити нека своја искуствена сазнања и идеје које желим критички да примите, посебно оне које сврставам и у вашу одговорност за судбину Србије.

Ако сте читали моје романе и “Пишчеве записе”, могли сте да закључите да је писац који вам говори по уверењу скептик и борбени песимист. Као човек таквих уверења и патриотског етоса осећам интелектуалну и моралну одговорност за судбину Србије и њеног младог народа, па се одавно мучим за разумну наду у вашу спокојну будућност.

Илузије и заблуде у којима сам живео, довеле су ме пред вас, српске студенте у недоумице: шта да не кажем вама који сте у тежњи за научним знањем, успешним животом, стваралаштвом и патриотском службом свом народу, отишли у свет са развијеном науком и богатом културом?

Моје животно искуство ме опомиње да вам ја, човек 20. века, дакле прошлости, не треба да именујем ваше циљеве и одговорности. Дуга је сенка за мном, а пред том сенком нису ведри хоризонти.

Ви, млади људи, треба да именујете своје и националне циљеве, јер ваш нараштај и онај

Пише: Добрица Ћосић
недеља, 18 мај 2014 21:23

који вас следи, створиће друштво у коме ће да живи, ради, ствара и бори се за личну срећу. Све идеологије прошлога века у поразима су окончане. Не само политичке. Ако и Срби имају тешку садашњицу и неизвесну будућност, они имају бурну и богату прошлост која се мора критички, савесно да сагледава и увиђају заблуде и грешке у националној и државној политици које данас условљавају вашу судбину. Прошлост нити може, нити треба да се у било ком виду врати, али мора да се добро зна и разуме како би се засновао колективни историјски разум и грађанска самосвест.

Историјска и животна криза српског народа и његове данас инвалидне државе, није узрокована само коначним сломом Југославије и њеног титоистичког поретка, иако ти порази и данас последично делују на свеукупни живот српског друштва. У поретку Титове Југославије нису постојале слободе за истине о њеној стварности. Функционисао је тоталан кетман, особито српских комуниста. Поредак неслободе, лажи и хипокризије могао је само силом и диктатуром да се одржава. Чим је умро власник те силе, његова држава је ушла у агоничну кризу и време пропадања. Титоизам и његов самоуправни поредак, није рушен антисоцијалистичким аргументима, него њеним иманентним енергијама, животном неодрживом идеологијом и државним устројством правно заснованим на брионском уставу 1974. године, а рушен је легалним, дубоко укорењеним националистичким идеологијама.

Петооктобарски преврат 2000. године, изведен народним гневом и са снажном подршком страних обавештајних служби, био је идеолошки хетероген и са некомпетентним вођством. Један аутархичан супружнички режим, прожет корупцијом и криминалом, а изолован од европских и светских политичких токова, сменио је поредак који се самопрогласио “новом демократском влашћу”.

Тај поредак није испунио очекивања и наде измученог и осиромашеног народа Србије.

Брзо се увидела нова велика обмана српског народа.

Најпозитивнији исход те неостварене демократске револуције је излазак из међународне блокаде и политички повратак Србије у светску заједницу народа.

Други позитивни исход петооктобарског преврата је остварење значајних политичких

Пише: Добрица Ћосић
недеља, 18 мај 2014 21:23

слобода у јавном говору, штампи и телевизији.

Али та “нова демократска” слобода, није била слобода само за људско добро и друштвени развој него и слобода за непоштење, корупцију, пљачку друштвене и државне имовине.

Ступили смо у транзицију титоистичко-социјалистичког поретка у пљачкашки, криминализован капитализам, у коме је брзо стагнирала и опадала производња у индустрији и пољопривреди, а тржиште се либерализовало на постулатима неолибералистичког капитализма који је стремио у глобализам.

Уместо правне, просвећене и јефтине државе, створена је партократска, партијско-кланска држава са мастодонтском администрацијом и политичком бирократијом која има феудална права на власт.

Србија је брзо сиромашила, примитивизовала се, незауставиво падала у понор биолошког, економског, културног и моралног пропадања. Друштвом је завладала незапосленост, корупција, нерад и бекство у свет за посао, нормалан, радан, стваралачки и квалитетан живот.

Данас у свету живи и ради више од четвртине српске популације, у којој су стотине хиљада високообразованих младих људи, а статистике показују да данас већина школоване младежи жели да се исели из Србије.

То одливање памети, знања и маште, што у развијеним земљама представља интелектуални капитал који у структури капитала заузима високо место и преовлађујућу улогу, представља, можда, највећи пораз у последњим деценијама Србије.

Те и друге још драстичније негативне чињенице са застрашујућом демографском регресијом, убедљиво доказују да се српски народ, са културом старом осам векова, налази на путу свог нестајања ако што пре и свим снагама не ступи у препород.

Именујући, по свом уверењу, главне узроке животне кризе српског народа, чиним то са нескромном намером да вас замислим и подстакнем на заснивање свог погледа на стање Србије и превазилажење њене заосталости и нихилизма који обузима млади народ Србије.

Основни чиниоци српског назадовања и пораза у 20. веку су идеологије југословенства и бољшевичко-стаљинистичког социјализма.

Политичко, економско и цивилизацијско неразумевање света у коме смо постављали и намеравали да решимо своје национално и државно питање, изразило се у нереалној политици, у неуважавању односа снага у свету и властитих могућности.

Неуважавање временских условности и историјске констелације света у коме смо покушавали и морали да решимо своја животна питања, изразило се у ненадокнадивом кашњењу за решавања неодложних национално-државних и друштвено-цивилзацијских проблема; дакле, каснило се у свему што је требало учинити за опште добро. Тако се губило историјско време и изгубио читав 20. век националног развоја и цивилизацијског препорода.

Разореност друштвеног и духовног бића и националног етоса, изразила се у општој корупцији, патриотској и социјалној неодговорности грађана - појединца према својој заједници и свему што је опште, друштвено и државно.

Антрополошка и менталитетска декаденција, испољила се у лењости, бахатости, праштву, неморалу и хедонизму богатих.

Запањујуће је дуготрајно неуважавање културе, науке и просвећености као прворазредних чинилаца друштвеног развоја и квалитетног духовног живота људи.

Животно питање Србије је недостатак и неафирмисаност способних, компетентних и

Пише: Добрица Ћосић
недеља, 18 мај 2014 21:23

савесних људи на свим руководећим положајима у власти, привреди, просветним, научним, здравственим и културним установама.

Завршавам ово писмо вама, студентима који студирате у иностранству, са убеђењем да сте сагласни са мном да српско друштво треба да постане просвећено, културно, стваралачко. Ако то не постанемо, нестајемо као значајна европска нација.

Пријатељи,

Надам се да сте сагласни са мном да преживљавамо дубоку историјску кризу са неизвесном будућношћу. Али, још нисмо сагласни и спремни како да зауставимо своје назадовање и кренемо у напредовање и препород. На почетку овог мог обраћања вама, српским студентима који у иностранству студирате, обећао сам вам да нећу идеолошки и патерналистички да вам именујем опште, друштвене и националне циљеве којима треба да тежите да бисте победили садашњицу и освојили нешто спокојнију будућност од будућности коју су имали ваши очеви и дедови. Али не могу да оћутим искуствено сазнање: време кризе је време и најгорих и најбољих људи. Време кризе и пораза је и време људских подвига и победа. А они се налазе у великим и разумним циљевима и кретањем на далеке и тешке путеве. Најдужи тренуци људске среће су у тим циљевима и на тим путевима.

Универзални постулат људског бивствовања и нашег опстајања је борба. Борите се!

Организујте се у братство истине за ширење историјске истине о свом народу кога је демонизовао и озлочио непријатељ. То је услов нашег часног опстајања. То је ваша животна мисија, људска, интелектуална, патриотска. Хлеб и истина исто су нама данас.

Сто паметних и храбрих, образованих и поштених Срба, ако се организују и жртвују за опште добро, могу да препоруде и спасу Србију.

Вратите се у отаџбину да се борите за препород и спас Србије!

In memoriam - Србија је на путу нестајања, петооктобарски преврат био велика обмана

Пише: Добрица Ћосић
недеља, 18 мај 2014 21:23

Ваш Добрица Ћосић

У Београду, 24. децембра 2012.